

Tiltaksveileder – Kontroll med lakselus og skottelus

Lusekonferansen 2020

TILTAKSVEILEDER
KONTROLL MED LAKSELUS
OG SKOTTELUS

Dokumentet er en veileder for fiskeveilederne som er ansvarlig for kontroll med lakselus og skottelus. Veilederen er støttet av de ulike fiskeveilederne utgjort av 2005, 2010 og 2012.

Sammenheng

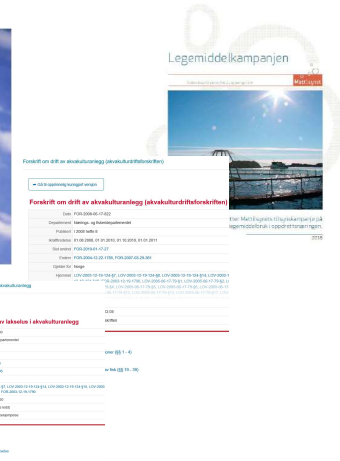
Trondheim 21.01.20

Trondheim 21.01.2020

Mye er endret....

- Regelverket knyttet til lusehåndtering er endret
- Resistenssituasjonen er endret
- Verktøykassen for kontroll med lakselus er i stor endring
- Miljøfokuset ved legemiddelbruk har endret seg
- Miljøregelverket er endret
- Den praktiske bruken av legemidlene er endret
- Forsvarlig bruk av legemidler. Kravene til forskrivere og husdyreiere oppfattes å være endret
- Er risikoen knyttet til mattryggheten endret?
- Er strategien for kontroll med lusa endret?
- Nye legemidler er på tur inn i markedet

og vi har nå behov for en **tiltaksveileder**

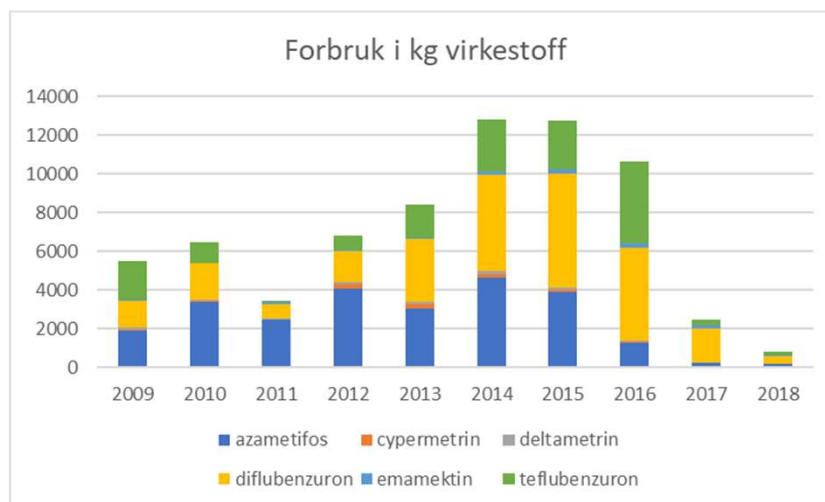
Arbeidsgruppe for tiltaksveilederen

FoMas	- Solveig Nygård
Åkerblå	- Barbo Klakegg
Marin Helse	- Øystein Markussen
DNV	- David Person
Tekna	- Miriam Hamadi
NMBU Veterinærhøgskolen	- Tor Einar Horsberg

+ andre bidragsytere

Sekretærer: Brit Uglem Blomsø og Ketil Rykhus

Utviklingen i forbruket av lusemidler 2009-2018

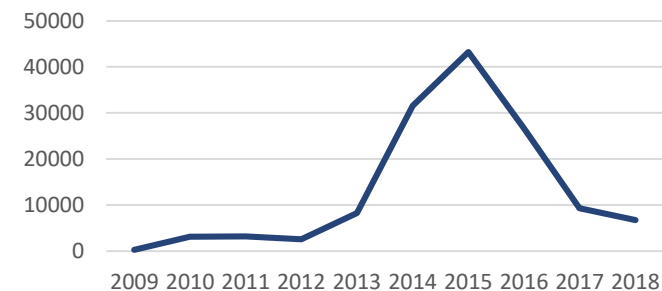

Kilde: Folkehelseinstituttet

Forbruk av lusemidler i kg virkestoff 2018

Virkestoff	FHI 2018	FHI 2015	% endring 2015-2018
Azametifos	160	3904	95,9
Cypermetrin	0	85	100,0
Deltametrin	10	115	91,3
Diflubenzuron	378	5896	93,6
Emamektin	87	259	66,4
Teflubenzuron	144	2509	94,3
Hydrogenpe	6735000	43246000	84,4

H₂O₂ (100%) (tonn)

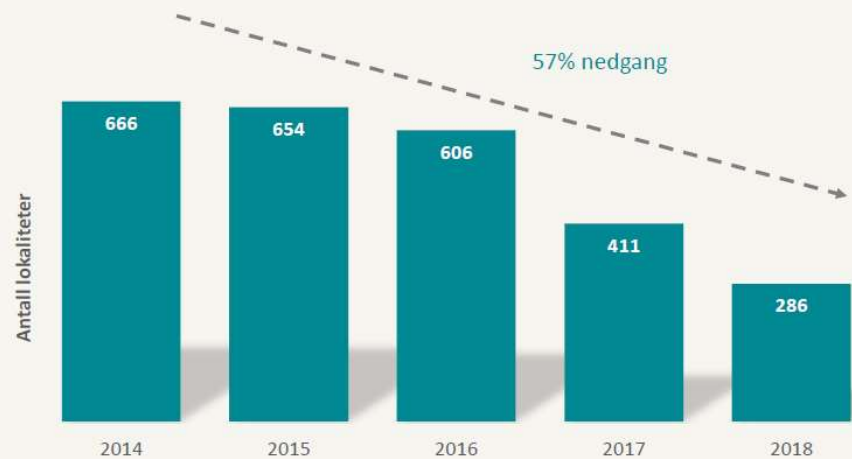

«antall tonn laksefisk som ble behandlet med kjemiske avlusningsmidler, har ikke vært lavere siden 2005» (sitat fra Folkehelseinstituttet mars 2019)

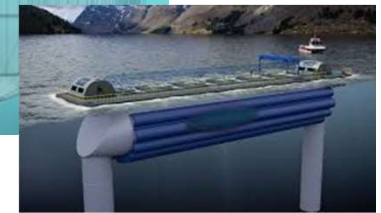
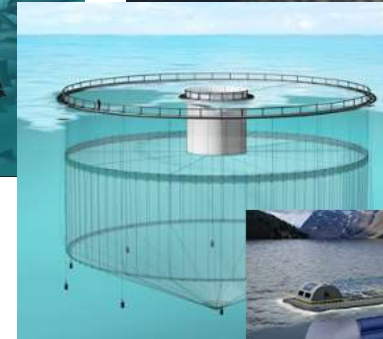
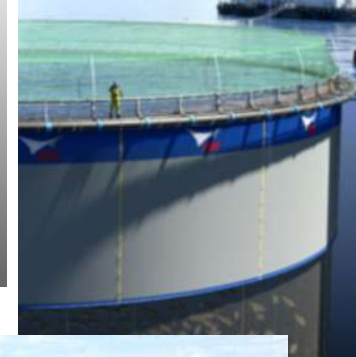
Færre anlegg brukte legemidler mot lus i 2018

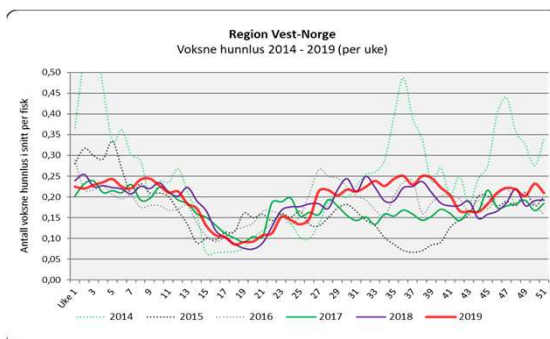
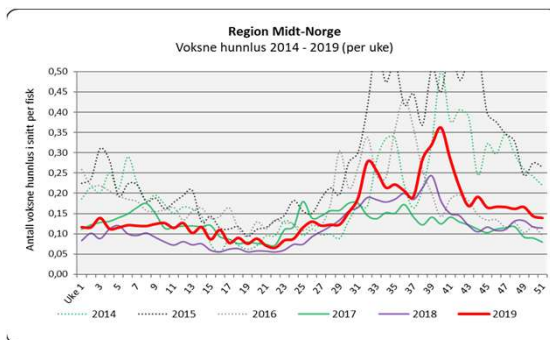
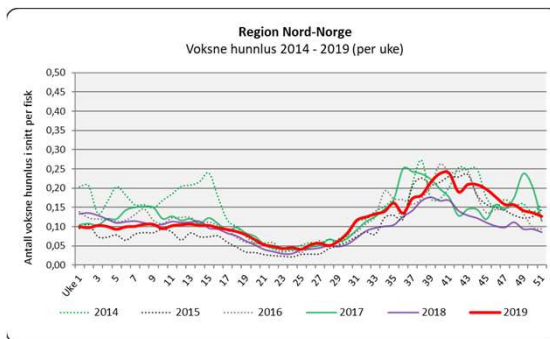
Utvikling i bruk av lusemidler- antall lokaliteter per år

- Antall lokaliteter (matfisk/stamfisk) som rekvirerte legemidler i 2014 – 2018

«Alle» bruker også andre tiltak mot lus

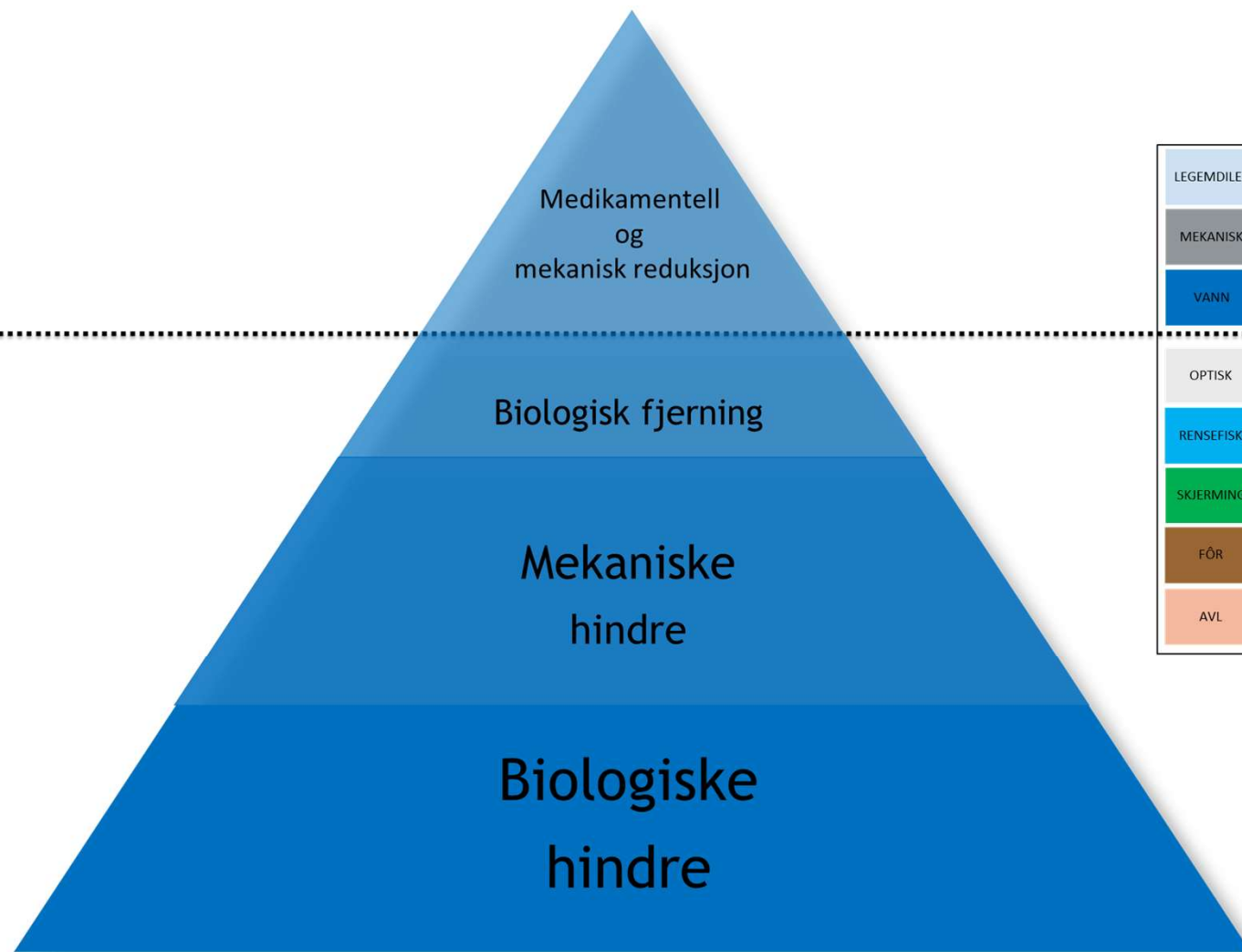

Status lakselus

Overordnet strategi

Havbruksnæringen har som mål at nivåene med lakselus i akvakultur skal være lavest mulig slik at skadevirkningene på laksefisk minimaliseres, samtidig som effektive legemidler er tilgjengelige.

Gode tiltak og riktig bruk av tilgjengelige legemidler er derfor av stor betydning.

Innhold

- Lusebiologi
- Resistensutvikling
- Områdesamarbeid
- Forebyggende tiltak
- Kontrollerende tiltak
- Reduserende tiltak
 - Medisinfrie reduserende tiltak
 - Legemidler
 - Utslakting
 - Evaluering av tiltak
- Skottelus
- Hensynet til omkringliggende miljø
- Mattrygghet

Eksempel på sjekkliste for fiskehelsepersonell ved behandling av lakselus

Lokalitet	Selskap, lokalitet
Medhjelpere	Navn, kompetanse, planlegging/instruksjoner
Fiskegruppe	Art, snittvekt, antall, merd
Sykdomsstatus	Diagnoser, dødelighet, appetitt, merdbilde
Sjøtemperatur	Forventet sjøtemperatur
Tidspunkt for behandling	
Tidligere behandlinger	Type, tidspunkt, effekt, dødelighet, skader
Resistens	Rotasjon ved lokalitet og resistenssituasjon i området
Metode	Begrunnelse for valg av metode
Behandlingsenhet	Godkjenning, erfaringer og egnethet
Risikovurdering, risikoreducerende tiltak, instruksjoner med stopp kriterier	Vurdering risikoforhold, konkrete anbefalinger og instruksjoner. Stoppkriterier
Rensefisk	Risikoreducerende tiltak for rensefisk, eks <u>innfangning</u> , flytting, utsortering
Kontakt under behandling	Tilbakemeldinger, spørsmål og anbefalinger under behandling <u>loggføres</u>
Evaluering	Evaluerer effekt på lakselus og velferd etter behandling (dødelighet, appetitt, ytre velferdsindikatorer)

Tilleggsopplysninger ved bruk av medikamentelle behandlinger:

Følsomhet, forventet effekt	Følsomhetstester på lus i området
Miljøeffekt	Miljøvurdering av lokaliteten, herunder risiko for reke- og gytefelt, Vurdering av mengde legemiddel
Mattrygghet	Vurdering tilbakeholdelse relatert til slakting

SjømatNorge

Forholdet
dyreeier/fiskehelsepersonell

SjømatNorge

TILTAKSVEILEDER KONTROLL MED LAKSELUS OG SKOTTELUS

Sammendrag
Dokumentet er en veileder for fiskehelsepersonell som er engasjert i kontroll med lakselus i havbruk. Veilederen erstatter tidligere terapiveiledere utgitt i 2000, 2010 og 2012.

Trondheim 21.01.20

www.lusedata.no

Vedvarende lave lusenivå med effektive legemidler tilgjengelig er fortsatt målet